

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2010/7 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı:2013/128

Karar Günü:11.12.2013

R.G. Tarih-Sayı:08.01.2014-28876

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Sosyalist Demokrasi Partisi 2009 yılı kesin hesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü uyarınca, Serruh KALELİ, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL, Zühtü ARSLAN ve M. Emin KUZ'un katılımlarıyla yapılan ilk inceleme toplantısında;

“Sosyalist Demokrasi Partisi 2009 yılı kesin hesabının ilk incelenmesi sonucunda;

1- İşin esasının incelenmesine,

2- Parti Genel Merkezi ve Ankara İl Başkanlığı 2009 yılı kesin hesabının dayanağını oluşturan defterler ile gelir ve gider belgelerinin asıllarının gönderilmesi için partiye 30 gün süre verilmesine,

3- Kesin hesapların incelenip onaylandığına ilişkin kararın sunulmaması nedeniyle 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 74. ve 111. maddesinin (b) bendi uyarınca yasal işlem yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

4- Mahkemeye istenen bilgilerin istendiği şekliyle verilmemesi, inceleme ve araştırmayı engellemeye yönelik eylemler olduğundan Kanun'un 111. maddesinin (c) fıkrasına istinaden gerekli işlemlerin yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

28.5.2013 gününde OYBİRLİĞİYLE”

karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Sosyalist Demokrasi Partisinin Anayasa Mahkemesine verdiği 2009 yılı kesin hesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren Raportör Zekeriya AYDIN tarafından hazırlanan esas inceleme raporu, Anayasa ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde, Partinin 2009 yılı gelirleri toplamının 70.948,8 TL, giderleri toplamının 64.598,15 TL olduğu ve 6.342,63 TL nakit mevcudunun 2010 yılına devrettiği anlaşılmaktadır.

Parti Genel Merkezi ve il örgütleri kesin hesaplarının Tüzüğe uygun şekilde yetkili organca kabul edilerek onaylandığına dair karar sunulmamıştır.

Parti Genel Merkezi ile Ankara İl Teşkilatının 2009 yılı gelir ve gider kayıtlarının tutulduğu defterler sunulmamıştır. Parti yetkililerinden hem 18.12.2012 gün ve 3618 sayı ile hem de 20.6.2013 tarihinde tebliğ edilen 28.5.2013 gün ve E.2009/7 sayılı ilk inceleme kararıyla 2009 yılı Genel Merkez ve Ankara İl Teşkilatının kesin hesabının dayanağını oluşturan defterler ile gelir ve gider belge asıllarının gönderilmesi istenmiştir.

Parti yetkilileri defterler ile gelir ve gider belgelerini sunmadıkları gibi herhangi bir cevap da vermemişlerdir. Parti yetkililerinin defterleri Anayasa Mahkemesine sunmaması nedeniyle defterler yok kabul edilmiştir.

2820 sayılı Kanun'un 60. maddesinin birinci fıkrasında, *“Her kademedeki parti organları üye kayıt defteri, karar defteri, gelen ve giden evrak kayıt defteri, gelir ve gider defteri ile demirbaş eşya defteri tutmak zorundadırlar.”*, beşinci fıkrasında, *“Parti adına elde edilen gelirlerin alındığı ve yapılan giderlerin ne gibi işlere ve yerlere harcadığı ilgili defterlere sıra ile ve belgeleri de belirtilerek geçirilir.”*, altıncı fıkrasında *“Bütün defterlerin sayfaları ve kaç sayfadan ibaret oldukları teşkilatın bulunduğu ilgili seçim kurulu başkanı tarafından mühürlenir ve tasdik edilir.”* denilmiş, aynı Kanun'un 113. maddesinde de *“Bu Kanunun 60 ıncı maddesinde yazılı defter ve kayıtları tutmayanlar, altı aydan bir yıla, bu defter ve kayıtları tahrif veya yok edenler veya gizleyenler, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.”* hükmü getirilmiştir. Gelir ve giderlerin işlendiği defterler ibraz edilmediğinden Parti sorumluları hakkında gerekli işlemlerin yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekir.

A- Gelirlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Gelirleri

Parti Genel Merkezinin gelirleri 3.209,15 TL olarak gösterilmiştir.

Bunun 2.010 TL'si üye giriş aidatı, 1.199,15 TL'si önceki yıldan devreden nakit mevcudundan oluşmaktadır.

Parti Genel Merkezinin 2009 yılı gelir belgeleri sunulmamıştır. 2009 yılı gelirleri arasında yer alan 2.010 TL'nin belgeye dayanması gerekir.

2820 sayılı Kanun'un *“Gelirlerin sağlanmasında usul”* başlıklı 69. maddesinin üçüncü fıkrasında, *“Sağlanan gelirin türü ve miktarıyla, gelirin sağlandığı kimsenin adı, soyadı ve adresi, makbuzu düzenleyeninin sıfatı, adı, soyadı ve imzası, makbuzda ve dip koçanlarında yer alır.”*, 76. maddesinin üçüncü fıkrasında da, *“Bu Kanunun 69 uncu maddesinde belirtilen esaslara aykırı olarak bir siyasi partinin tevsik edilmeyen kaynaklardan gelir sağladığı anlaşırsa, Anayasa Mahkemesi kararıyla bu gelir Hazineye irat kaydedilir.”* denildiğinden, Partinin 2009 yılı içinde elde ettiği ve belgelendiremediği 2.010 TL'nin Hazineye gelir yazılması gerekir.

2- İl Örgütleri Gelirleri

Parti il örgütlerinin gelirleri 67.731,65 TL olarak gösterilmiştir.

Bunun 2.010 TL'si üye giriş aidatı, 40.450 TL'si üye yıllık aidatı, 17.898 TL'si bağış geliri ve 7.373,65TL'si ise önceki yıldan devreden nakit mevcudundan oluşmaktadır.

Anayasa Mahkemesince 28.5.2013 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, Ankara İl Başkanlığının 2009 yılına ait gelir ve gider belgelerinin getirtilmesine karar verilmiştir.

Parti yetkilileri belgeleri sunmadıkları gibi her hangi bir cevapta vermemişlerdir. Ankara İl Teşkilatına ait 4.495 TL üye yıllık aidatı ve 4.410 TL bağış olmak üzere toplam 8.905 TL gelirin belgeye dayanması gerekir.

2820 sayılı Kanun'un "Gelirlerin sağlanmasında usul" başlıklı 69. maddesinin üçüncü fıkrasında, "Sağlanan gelirin türü ve miktarıyla, gelirin sağlandığı kimsenin adı, soyadı ve adresi, makbuzu düzenleyen sıfatı, adı, soyadı ve imzası, makbuzda ve dip koçanlarında yer alır.", 76. maddesinin üçüncü fıkrasında da, "Bu Kanunun 69 uncu maddesinde belirtilen esaslara aykırı olarak bir siyasi partinin tevsik edilmeyen kaynaklardan gelir sağladığı anlaşılırsa, Anayasa Mahkemesi kararıyla bu gelir Hazineye irat kaydedilir." denildiğinden, Partinin 2009 yılı içinde elde ettiği ve belgelendiremediği 8.905 TL'nin Hazineye gelir yazılması gerekir.

B- Giderlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Giderleri

Parti Genel Merkezinin 2009 yılı giderleri Ankara İl Başkanlığınca karşılandığından dolayı herhangi bir gideri bulunmamaktadır.

Parti Genel Merkezinin 2010 yılına devreden nakit mevcudu 3.209,15 TL'dir.

2- İl Örgütleri Giderleri

Parti il örgütlerinin 2009 yılı giderleri 64.598,15 TL olarak gösterilmiştir.

Bunun 1.461,55 TL'si kırtasiye büro giderleri, 2.285,29 TL'si haberleşme giderleri, 1.667 TL'si taşıma giderleri, 54.943,56 TL'si kira giderleri, 2.432,06 TL'si bakım onarım giderleri, 1.808,69 TL'si ısınma aydınlatma ve temizlik giderlerinden oluşmaktadır.

Parti il örgütlerinin 2010 yılına devreden nakit mevcudu 2.683,94 TL'dir.

Anayasa Mahkemesince 28.5.2013 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, Ankara İl Başkanlığının 2009 yılına ait gelir ve gider belgelerinin getirtilmesine karar verilmiştir.

Parti yetkilileri belgeleri sunmadıkları gibi herhangi bir cevap da vermemişlerdir. Ankara İl Teşkilatına ait 66,50 TL kırtasiye büro giderleri, 285 TL haberleşme giderleri, 267 TL taşıma giderleri, 11.520 TL kira giderleri ve 518,07 TL ısınma aydınlatma ve temizlik giderleri olmak üzere toplam 12.656,57 TL giderin belgeye dayanması gerekir.

2820 sayılı Kanun'un 76. maddesinin dördüncü fıkrasında, belgelendirilmesi gerektiği hâlde belgelendirilmeyen Parti giderleri miktarınca Parti malvarlığının Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye irat kaydedileceği, 70. maddesinin üçüncü fıkrasında ise beş milyon (2009 yılı için 58,65 TL) liraya kadar harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belge ile tevsik edilmesinin zorunlu olmadığı belirtildiğinden bu miktarı geçen harcamaların fatura veya makbuz gibi belgelerle tevsik edilmesi zorunludur.

Bu bağlamda belgelendirilmesi gerektiği hâlde belgelendirilmeyen 12.656,57 TL tutarındaki Parti malvarlığının Hazineye gelir yazılması gerekir.

D- Parti Mallarının İncelenmesi

Partinin 2009 yılı defter ve belgeleri ile demirbaş listesi sunulmadığından inceleme yapılamamıştır.

IV- SONUÇ

Sosyalist Demokrasi Partisi 2009 yılı kesin hesabının incelenmesi sonucunda;

1- Partinin 2009 yılı kesin hesabında gösterilen 70.948,8 TL gelir, 64.598,15 TL gider ile 6.342,63 TL kasa ve banka devrinin Hazineye gelir kaydedilenler dışında kalan bölümünün eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'na uygun olduğuna,

2- Kesin hesapta gösterilen ve belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen Ankara il teşkilatına ait 12.656,57 TL gider ve Genel Merkeze ait 2.010 TL gelir ile Ankara İl Teşkilatına ait 8.895 TL gelir olmak üzere toplam 23.561,57 TL karşılığı Parti malvarlığının, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 75. ve 76. maddeleri gereğince Hazineye gelir kaydedilmesine,

3- Genel Merkez ile Ankara İl Teşkilatına ait gelir ve gider belgelerinin kaydedildiği defterlerin verilmemesi nedeniyle 2820 sayılı Kanun'un 60. ve 113. maddelerine göre gerekli işlemlerin yapılması için Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına,

11.12.2013 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Haşim KILIÇ

Başkanvekili
Serruh KALELİ

Başkanvekili
Alparslan ALTAN

Üye
Mehmet ERTEN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye

Üye

Üye

Esas Sayısı:2010/7 (Siyasi Parti Mali Denetimi)

Karar Sayısı:2013/128

Celal Mümtaz AKINCI

Erdal TERCAN

Muammer TOPAL

Üye

Zühtü ARSLAN

Üye

M. Emin KUZ